

20. 5. 2009

Veďte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Haagská úmluva o volbě soudu

Soudní spolupráce. Ministr spravedlnosti Jiří Pospíšil podepsal jménem Evropského společenství v 1.4.2009 v Haagu Úmluvu o dohodách o volbě soudu. Úmluva zajišťuje, aby soudy ve všech smluvních státech respektovaly obchodní dohody a uznávaly rozsudky vynesené soudy, které si podnikatelé zvolili.

Dne 30. května 2005 proběhlo 20. zasedání Haagské konference mezinárodního práva soukromého, na kterém byla podepsána Haagská úmluva o volbě soudu („Haagská úmluva“). Cílem této mnohostranné mezinárodní úmluvy je prostřednictvím zlepšení soudní spolupráce a zjednodušení podmínek pro uznání a výkon soudních rozhodnutí přispět k podpoře a rozvoji mezinárodního obchodu a přeshraničních investic.

Alternativa k mezinárodním arbitrážím. Haagská úmluva byla přijata jako „protipól“ Newyorské úmluvy OSN o uznávání a výkonu cizích rozhodčích nálezů z roku 1958. Na mezinárodním poli doposud absentoval instrument obdobný Newyorské úmluvě, jejímž největším přínosem je bezesporu vykonatelnost arbitrážních nálezů v mnoha zemích světa. Ve vztahu k soudním rozhodnutím však podobný instrument s celosvětovým dosahem doposud neexistoval. Haagská úmluva má dávat účastníkům mezinárodně-obchodních transakcí z rozdílného právního prostředí vyváženou možnost, zda své případné spory budou řešit před soudem rozhodčím či běžným - národním. Vzhledem k zamýšlenému množství států, jež by měly Haagskou úmluvu ratifikovat, by bylo soudní rozhodnutí uznatelné či vykonatelné téměř kdekoliv na světě.

Úprava v rámci Evropské unie

Osvědčeným instrumentem blízcím se svou povahou Haagské úmluvě je v rámci EU tzv. nařízení Brusel I o příslušnosti soudů, uznávání a výkonu rozhodnutí. Nařízení Brusel I má bezesporu širší dopad než Haagská úmluva, která se vztahuje pouze na situace, kdy strany smlouvy dohodnou pravomoc soudů určitého státu. Haagská úmluva byla přijata jako kompromis kontinentálního a angloamerického právního systému, aby tak byly vytvořeny podmínky pro ratifikaci největším možným počtem států světa. Svým charakterem nepatří Haagská úmluva mezi tzv. „self-executing“ úmluvy a k nabytí účinnosti je nezbytná ratifikace nejméně dvěma státy, do té doby zůstává právně nezávazným dokumentem.

Pravomoc soudu státu Haagské úmluvy, kde bude případný spor řešen, má být stranami sporu stanovena obecně jako výlučná (pokud ratifikující stát neučiní výhradu, že uzná či vykoná cizí soudní rozhodnutí vydané soudem státu Haagské úmluvy, jehož pravomoc byla stanovena jako nevýlučná).

Působnost Haagské úmluvy. Aplikovatelnost Haagské úmluvy je do značné míry omezená, a to samotným faktem, že se vztahuje jen na případy prorogace soudů (volby fóra). Takovou volbu je

možné provést pouze tehdy, půjde-li o vztah s mezinárodním prvkem, typicky tedy situace, kdy jsou smluvní strany domicilovány v různých státech.

Dále pak jsou vyloučeny některé specifické záležitosti, jejichž unifikace na mezinárodní úrovni je z nějakého důvodu nežádoucí, a to buď pro jejich povahu nebo pro existenci jiných instrumentů regulujících danou problematiku. Příkladem uvedme následující věci vyloučené z dosahu Haagské úmluvy: spotřebitelské věci, pracovní smlouvy, věci rodinného práva, insolvence, soutěžního práva, duševního vlastnictví, dědického práva, pojišťovnictví či rozhodčího práva. Standardně je z aplikace vyloučena problematika věcných práv a nájmu k nemovitostem, některé korporační záležitosti a věci výživného. Pod rámeček úmluvy nebudou spadat rozhodnutí o předběžných opatřeních.

Klíčem efektivity Haagské úmluvy je zákaz přezkumu merita rozhodnutí vydaného soudem jiného smluvního státu Haagské úmluvy. Faktická zjištění soudu budou pro soud druhého státu závazná, s výjimkou standardních důvodů jako je rozpor s veřejným pořádkem státu uznání či skutečnost, že strana sporu byla dle práva státu uznání nezpůsobilá uzavřít příslušnou smlouvu. Základním principem uvedené úmluvy je vzájemná důvěra smluvních států v činnost justičních orgánů. Lze předpokládat, že pro některé státy bude právě toto překážkou ratifikace.

Koncepce Haagské úmluvy. Smyslem Haagské úmluvy je, aby její jednotlivá ustanovení žádným způsobem neovlivňovala procesní právo ratifikujících států, s výjimkou toho, kde je tak výslovně stanoveno.

Ratifikující státy nemusí zakotvit jakékoliv opravné prostředky proti soudnímu rozhodnutí, které nejsou slučitelné s jejich tuzemským právem. Naopak ratifikující státy mají vyvinout maximální úsilí k uznání či vykonatelnosti cizích soudních rozhodnutí v souladu s donucujícími opatřeními, jež jsou v ratifikujícím státu doposud dostupná. Haagská úmluva nestanoví lhůty, jež mají být dodrženy k zahájení řízení o uznání či vykonatelnosti cizího soudního rozhodnutí před národními soudy. Tyto ponechává zcela národnímu právu jednotlivých států.

Ratifikační proces. V současnosti je Mexiko jediným státem, který ratifikoval Haagskou úmluvu. Evropské společenství a Spojené státy americké úmluvu podepsaly a v současné době probíhá ratifikace. Státy jako Argentina, Austrálie či Kanada aktivně pracují na přistoupení k této úmluvě.

Ondřej Čech, Vladěna Kuřecová

[PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář](#)

Jáchymova 2
110 00 PRAHA 1

tel: +420 - 221 430 111

fax: +420 - 224 235 450

e-mail: office@prkpartners.com

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nefungující rozsah péče o dítě. Cesta přes využití terapie a dalších opatření podle ustanovení § 503 zákona o zvláštních řízeních soudních](#)
- [De iure traktor, de facto nákladní vozidlo, už ne tolik výhodná dualita](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Tři dekády v advokacii a otevřený pohled na to, co profesi i justici nejvíc škodí](#)
- [Pokuta 32 mil. EUR pro Dacia/Renault - evropské soutěžní úřady tvrdě došlapují na no-poaching. Měla by Vaše společnost být na pozoru?](#)
- [Rozdělení společného jmění manželů v případech výdělečné činnosti pouze jednoho z manželů](#)
- [Oběť znásilnění má nárok na peněžitou satisfakci](#)
- [Digitalizace AML povinností: jak technologie mění plnění povinností pro tisíce povinných osob](#)
- [Právo společníka na informace v s. r. o.: silný nástroj kontroly, ale ne bez hranic](#)
- [\(Ne\)vypořádání předmětu řízení u soudního smíru](#)
- [České zaměstnavatele čeká zkouška férového odměňování](#)